РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 23-го падолиста 1916. Ч. 141. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, November 23, 1916. No. 141.

ЦІСАР ФРАНЦ ЙОСИФ ПОМЕР.

Союзні війска здобули румунське місто Крайову.

ДВОМ РУМУНСЬКИМ АРМІЯМ ГРОЗИТЬ НЕБЕЗПЕКА ОКРУЖЕНЯ.

НІМЕЧЧИНА МАЄ ПРОГОЛОСИТИ НЕЗАВИСИМІСТЬ ЛИТВИ.

ВІЙНА З РУМУНІЄЮ:

СОЮЗНІ ВІЙСКА ЗБЛИЖАЮТЬ СЯ ДО МІСТА КРАЙОВИ.

БЕРЛІН, 20. падолиста. — **Після рішаючої побіди в околиці Тірґу-Жію союзні війска посунули ся в скорих маршах в напрямі міста Крайови. Упадок міста Крайови є неминучий.**

Крайова є найбільшим містом і головним осередком зелїзничих шляхів в західній Румунії. Крайова є віддалена від Букарешту около 190 кільометрів.

Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„АРМІЯ ФАЛЬКЕНГАЙНА: Наші воєнні операції відбувають ся дальше після уложених плянів.

„На північний захід від Камполюнґа наші війска відкинули румунські відділи, які робили безуспішні зусиля, щоби відзискати утрачені становища.

„Наші війска зближають ся скорим кроком до міста Крайови.

„АРМІЯ МАКЕНЗЕНА: В Добруджі і здовж Дунаю аж до пристани Ольтіни, на схід від Силістри, відбуваєть ся перестрілка артилерії".

„НА ДУНАЙСЬКІМ ФРОНТІ: Загальне положенє не змінило ся".

ЛОНДОН ЗАПОВІДАЄ КАТАСТРОФУ РУМУНІЇ.

ЛОНДОН, 20. падолиста. — **Вісти про воєнне положенє в Румунії звучать щораз гірше.**

У військових кругах панує переконанє, що румунським війскам ніяк вже не удасть ся оборонити західної Румунії перед ворогом, хиба що Росія була би всилї ще в останній хвилї кинути свої війска на поміч Румунам.

В противнім случаю грозить небезпека не лише західній Румунії, але й столиці Румунії, Букарештови. Коли би армії Фалькенгайна удалось получити ся з армією Макензена і утворити боєву лінію Кронштад-Рагова, відтинаючи цїлу західну Румунію (Волощину), союзні війска найшли би ся в дуже кориснім положеню, бо боєва лінія, яка тепер числить около 1.200 км., виносила би всего 200 кільометрів.

РОСІЙСЬКИЙ РАПОРТ.

ПЕТРОГРАД, 20. падолиста. — Російський рапорт звучить:

„НА СЕМИГОРОДСЬКІМ ФРОНТІ: В околиці Камполюнґа румунські напади були без успіху.

„В околиці Альдешті румунські війска віднесли успіх, беручи 100 жовнірів в полон та здобуваючи два машинові кріси і одну гармату.

„В долині ріки Жію румунські війска уступають дальше на полудне з огляду на значну перевагу сил неприятеля.

СОЮЗНІ ВІЙСКА ЗДОБУЛИ КРАЙОВУ.

БЕРЛІН, 21. падолиста. — **Союзні війска здобули місто Крайову, головне місто в західній Румунії і осідок головної кватири першої румунської армії.**

Урядовий звіт звучить:

„АРМІЯ ФАЛЬКЕНГАЙНА: Місто Крайова здобуте. Нині вполудне німецькі війска війшли до міста.

„На північ від Камполюнґа союзні війска відбили нічні напади війск російських.

„Над рікою Алютою союзні війска здобули ряд укріплених становищ неприятеля.

„АРМІЯ МАКЕНЗЕНА: Крім перестрілки артилерії нема нічого нового. Неприятель острілює Констанцу і Черноводу.

„Наші летуни бомбардували вчера успішно зелїзничу стацію в Букарешті".

ДВІ РУМУНСЬКІ АРМІЇ ЗАГРОЖЕНІ.

ЛОНДОН, 21. падолиста. — **Останні алярмуючі вісти з терену війни з Румунії доносять, що війска неприятеля находять ся вже під брамами столиці західної Румунії, Крайови.**

Упадок Крайови означає втрату цілої Волощини, то є около 6.000 квадратових миль. Крайова є віддалена всего 40 миль від Дунаю.

Крім великої втрати територіяльної грозить Румунії ще й друга велика втрата, а іменно втрата двох головних армій.

Одна з них находить ся в околиці Оршови (над Дунаєм) і її відворот, здаєть ся, вже відтятий. Велике щастє буде, коли бодай частині сеї армії удасть ся виратувати.

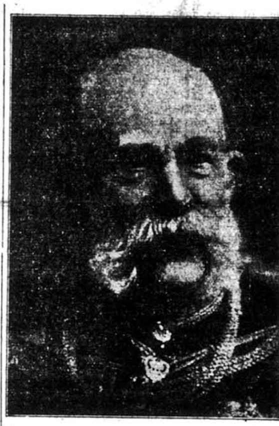
Другій румунській армії грозить небезпека окруженя. Вона бореть ся тепер в долині ріки Жію на два фронти: проти заходу і північи. Коли би їй остаточно удало ся повздержати наступ неприятеля від заходу, то велика небезпека грозить їй від північи, від сторони Камполюнґа.

Силу обох загрожених армій оцінюють на 100.000 людий.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

ШКОДИ В АРХАНҐЕЛЬСКУ ОЦІНЮЮТЬ НА 200 МІЛЇОНІВ РУБЛІВ.

БЕРЛІН, 21. падолиста. — Останні вісти, які наспіли зі Швеції про катастрофу в Арханґельску, доносять, що підчас вибуху вже в першій хвили вилетіли у воздух два кораблї. Число затоплених або знищених не до ужитку кораблів виносить около 20. **Висоту шкоди з причини огню на доках і в маґазинах оцінюють на 200 мілїонів рублів.**

ВІДЕНЬ, 22. падолиста. — **АВСТРІЙСЬКИЙ ЦЇСАР ФРАНЦ ЙОСИФ ПОМЕР НИНЇ РАНО У 87-мім РОЦЇ ЖИТЯ.**

Цїсар Франц Йосиф помер на запаленє легких.

Наслїдником австрійсько-угорського престола є архикнязь Карло Франц Йосиф.

Карло Франц Йосиф уродив ся 17. серпня 1887 р. (числить тепер 30 літ житя).

ЗНОВА ВЕЛИКИЙ ВИБУХ В РОСІЇ.

ПЕТРОГРАД, 21. падолиста. — **Урядово оголошено, що підчас експльозії, яка мала місце в Бакаріци, згинуло 341, а 667 людий зістало ранених.**

МОРОЗИ ЗДЕРЖУЮТЬ ВОЄННІ ОПЕРАЦІЇ.

БЕРЛІН, 20. падолиста. — Німецький ґенеральний штаб доносить:

„Здовж цілого боевого фронту панують сильні морози. Воєнні операції через те є значно перешкоджені".

ПЕТРОГРАД, 20. падолиста. — Російський рапорт звучить:

„Наші патрулї переводять постійно випади здовж цілого боєвого фронту".

ВОЄННЕ ПОЛОЖЕНЄ НА СХОДІ НЕ ЗМІНИЛО СЯ.

БЕРЛІН, 21. падолиста. — Німецький ґенеральний штаб доносить:

„На східнім боевім фронті не зайшли жадні зміни".

ПЕТРОГРАД, 21. падолиста. — Російський рапорт звучить:

„На боєвім фронті на Волини і в Галичині відбуваєть ся лише перестрілка артилерії. До сильнійшої перестрілки прийшло над рікою Стоходом (на Волини).

„На боєвій лінії Гарбузів-Гупалів (на північ від Зборова) неприятель острілює наші становища при помочи тяжких гармат".

ВІЙНА У ФРАНЦІЇ:

НАСТУП АНҐЛІЙЦІВ НАД РІКОЮ СОМОЮ ЗДЕРЖАНИЙ. — ОКОЛО 1.000 ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН, 20. падолиста. — **Німецькі війска здержали зовсім дальший наступ анґлійських війск над рікою Анкрою (північним допливом Соми).**

Урядовий звіт доносить:

„Огонь анґлійської артилерії стаєть ся взагалі щораз слабший.

„Напади Анґлійців в околиці Бокур і Міромон відбито з дуже тяжкими втратами для неприятеля. Таксамо відбито напади Анґлійців коло Ґранкур при помочи ручних ґранатів.

„Підчас протинападів наші війска полонили 22 анґлійських офіцирів і 900 полонених та здобули 34 машинових крісів".

ВІЙНА НА БАЛКАНІ:

БОЛГАРСЬКО-НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА ЗДЕРЖАЛИ НАСТУП СЕРБІВ НА ПІВНІЧ ВІД МОНАСТИРА.

БЕРЛІН, 21. падолиста. — Німецький урядовий звіт подає отсї вісти про дальші битви на північ від Монастира:

„Болгарсько-німецькі війска, які опорожнили Монастир, заняли сильні становища на північ від Монастира на горах, які тягнуть ся від озера Пресби до ріки Черни".

В БИТВАХ КОЛО МОНАСТИРА ФРАНЦУЗИ І СЕРБИ ВЗЯЛИ ВСЕГО 652 ПОЛОНЕНИХ.

ПАРИЖ, 21. падолиста. — Французьке міністерство війни доносить:

„Наші війска дальше переслідують неприятеля та зводять завзяті бої на північ від Монастира, де заняли дальших сім місцевостий.

„Сербська кавалерія переплила ріку Черну і війшла до міста Монастира серед радісних окликів позісталих мешканців.

„Неприятель одержав значні скріпленя і переводить сильні протинаступи, але до тепер без найменьшого успіху. Всі напади неприятеля зістали відбиті.

„В битвах, які відбували ся в околиці Монастира, полонено загалом 652 жовнірів і здобуто значні скількости воєнних матеріялів".

АЛЇЯНТИ ДАЛЬШЕ „ВИЗВОЛЮЮТЬ" ГРЕЦІЮ.

АТЕНИ, 19. падолиста. — **Командант союзних фльот на Середземнім мори, віцеадмірал Фурнет, вручив вчера грецькому правительству ноту, в якій зажадав видачі всего оружа, гармат і амуніції, які находять ся в руках грецької армії. Позволено задержати собі лише 50.000 карабінів для зоруженя того грецького війска, яке остало після здемобілізованя грецької армії.**

ГРЕЦІЯ НЕ ДУМАЄ СПОВНИТИ ДОМАГАНЬ АЛЇЯНТІВ.

АТЕНИ, 21. падолиста. — Вчера відбуло ся засїданє державної ради під проводом грецького короля в справі останної ноти алїянтів щодо видачі оружа і амуніції.

Ходить чутка, що державна рада ухвалила відмовити жаданю алїянтів, однак урядово сего ще не проголошено.

НА МОРИ:

ПІДВОДНИЙ КОРАБЕЛЬ „ДАЙТШЛЯНД" В ДОРОЗІ ДО НІМЕЧЧИНИ.

НЮ ЛОНДОН, КОНН., 21. падолиста. — **Німецький підводний корабель „Дайтшлянд" опустив нині о год. 2.35 пополудни пристань і розпочав подорож до Бремен. „Дайтшлянд" відплив з доків в товаристві двох портових кораблів, які мали його супроводжати аж до тримилевої границі.**

Серед радісних окликів залоги корабля „Вілгед" і урядників тов. „Істерн Форвардінґ Ко." корабель „Дайтшлянд" опустив доки і виплив на середину ріки, звертаючи ся передом в сторону Атлянтійського океану.

На покладі „Дайтшлянду" зібрала ся значна часть залоги, пращаючи своїх родимців. Береги пристани були заповнені цікавими мешканцями міста, і вони пращали сердечно морських героїв, желаючи їм щасливого повороту домів. Ціле місто знало, що „Дайтшлянд" відїде в полудне з пристани. З того ніхто не робив ніякої тайни.

О год. 3-тій „Дайтшлянд" віхав вже до заливу, а о год. 3.30 минув форт Врайт, місце, в околиці котрого попередного понеділка лучило ся нещастє через зудар і затопленє корабля „Скота".

Правдоподібно „Дайтшлянд" занурить ся у воду, скоро лише доплине до тримилевої границї.

Щоби одержати дозвіл на опущенє пристани, властителї „Дайтшлянду" були приневолені зложити запоруку у висоті 95.000 долярів, титулом домаганого відшкодованя за затоплений корабель і втрату житя 5 людий.

САМОСТІЙНЕ КНЯЗЇВСТВО ЛИТОВСЬКЕ.

ПАРИЖ, 20. падолиста. — **Останні телеґрами зі Швайцарії доносять, що Німеччина оголосить небаром независиме велике князївство литовське.**

На литовськім престолї мав би засісти князь Айтель Фрідріх, другий з ряду син німецького цїсаря. Чи литовське князївство буде становити зовсім окрему державу, чи буде входити в склад німецької держави в такім характері, як примiром Баварія або Саксонія, покищо не знати.

Подібно як в Польщі, таксамо і в Литві першим кроком до основаня нової держави буде утворенє литовської армії. Припускають, що Литовцї будуть всилї поставити около 150.000 людий, спосібних до військової служби.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

American Association of Foreign Language Newspapers Membership Label

За всї оголошеня поміщувані в „Свободї" редакція не відповідає. — Рукописий не звертасть ся.

З біжучої хвилї.

Чорносотенне „Новое Время" безперервно взиває, щоби в новоздобутих частях Галичини і Буковини не відновлювати національного переслїдуваня, як се було за часів першої російської окупації, однак радить правительству, щоби воно і в будуччинї не переставало придушувати українського руху. В тій цїли радить, аби військові власти відразу заняли неприхильне становище зглядом українських провідників.

Коли, — пише „Новое Время" — в році 1914 і 1915 ми без надуми і розваги поповнили блуд, заявляючи своє становище в справах національних окупованого краю, то в данім случаю блуд той перемінив би ся у злочин, бо допустивши відразу переваґу самих лише Українців і покликавши їх представників до управи місцевих справ, тимсамим ми розвязали би впрост галицьке національне питане.

Свого часу професор Мілюков заявив редакторови української часописи у Швайцарії „L'Ukraine", що становище Росії зглядом Українців буде залежати від самих Українців. На думці у нього було мабуть те, щоби провідники українського руху зложили російському урядови чолобитню, присягу вірности і заяву, що вже нїколи не будуть відносити ся ворожо до російського правительства.

Забув проф. Мілюков сказати, що перше є пожадана зміна становища російської політики зглядом українського народу і його визвольних рухів, а щойно тоді можна думати про зміну становища Українців зглядом російського правительства.

Американські часописи піднесли страшний крик проти німецького правительства, яке допустило ся над завойованою Бельґією насильства через те, що 30.000 Бельґійців вивезло силою до Німеччини на роботу. Німецький уряд боронить ся тим, що Бельґійці спускають ся лише на чужу поміч, а самі не хочуть нічого робити для виживленя себе і своїх родин.

Не думаємо ставати тут в обороні Німців, але мусимо висловити своє здивованє, чому то „невтральні" американські ґазети не виступають проти тих насильств, яких допускаєть ся російський уряд у завойованих Москалями частинах Галичини і Буковини? Чому „свободолюбна" американська преса не піднесла крику тоді, коли російський уряд забрав силою і виґнав у глибину Росії 300.000 галицьких і буковинських Українців? Чиж свобода і воля 30.000 Бельґійців має в очах „невтральних" Американців більшу вартість ніж свобода і воля 300.000 Українців?

Для російських часописий настали важкі часи. Воєнне положенє, строга цензура, остра кара за найневиннїйшу статейку — всьо то звязує руки їх видавців і редакторів. Так було доси і так ще є не лише в Росії, але також в инших воюючих державах.

Росія однак під деяким оглядом стоїть все висше від инших держав... От і найновійші вісти донесли, що на петроґрадську часопись „Рєчь", орґан кадетів, упав новий удар цензури. Іменно **весь матеріял, призначений до друку в тій часописи, мусить ся предложити цензорови ще заки пійде до друку.**

Росія під зглядом утисків, цензури, погромів і репресій все веде перед в Европі.

Причини виступленя У. Н. Союза з Федерації.

IV.

Використуванє Федерації для партійних і приватних цїлий.

Другою головною причиною, задля котрої У. Н. Союз виступив і відкликав своїх представителів з Федерації було те, що деякі члени Виділу Федерації старали ся використовувати своє становище у Федерації для партійних, а навіть особистих цїлий.

Обговорюючи близше сю справу, мусимо взяти під розваґу окремо діяльність п. Січинського, окремо кириню п. Ардана і його кліки, а зовсім окремо таємничий приїзд і виступи п. Миколи Цеклинського. Кождий з них мав свої окремі цїли, кождий з них уживав инших способів і метод до осягненя своїх цїлий. Спільним для них всїх було — використати свої впливи при помочи Федерації для своїх будьто партійних, будьто особистих цїлий. А що заступники У. Н. Союза не хотїли позволити на те, тому ненависть проти У. Н. Союза злучила їх всїх разом до боротьби проти У. Н. Союза, його орґану „Свободи" і проти його урядників.

* * *

Ми знаємо, як радісно приймив український загал вістку про приїзд Січинського до Америки. Ми знаємо, як радо і щиро український загал спішив із жертвами на фонд оборони Мирослава Січинського. Ми знаємо, які надії покладав український загал на Мирослава Січинського в тих часах, коли скликувано Український Сойм, коли ухвалювано меморіяли, протести і резолюції, коли укладано широкий плян для народної праці.

Здавало ся, що коли Мирослав Січинський обїде наші кольонії і на вічах особисто загріє наш загал до народної праці, цїла народна праця пійде скорим кроком наперед.

А Гляньмо нинї. Які успіхи принесла однорічна діяльність Мирослава Січинського у Злучених Державах? Скільки скористала на тім загальна народна справа? Нїщо! А чому? Бо Мирослав Січинський станув на становищи **вузкопартійнім і хотїв використати свій вплив у Федерації для збудованя і скріпленя партії соціялїстичної,** занедбуючи через те зовсім справу загально українську.

Заки приступимо до близшого обговореня діяльности Мирослава Січинського, уважаємо за відповідне навести тут статю Мирослава Січинського, написану ним і поміщену в 14-тім числї (з 4. мая 1916) соціялїстичного „Робітника", який виходить у Клївлендї під його редакцією.

Ось та статя в повнїй основі:

ЯК ВЕРНЕМО ДО СТАРОГО КРАЮ, ТО ДО ЯКОЇ ПАРТІЇ ПРИСТАНЕМО?

Вернувши до старого краю, на кого Ви будете голосувати як прийдуть вибори? В Галичинї і на Буковинї вже й робітники мають право голосованя до парляменту. Чи Ви, вернувши з Америки, скажете, що Ваша хата з краю і до голосованя не пїдете? Крайові робітники не лише будуть вимагати від Вас, щоби Ви голосували, але й будуть сподївати ся, що Ви їм порадите, на котру партію голосувати: адже американський робітник повинен вже щось розуміти в політиці, тільки сьвіта звидївши. Яка буде Ваша рада? Який буде Ваш примір?

Ви не можете голосувати на польського дідича анї на міщанина, бо Ви хочете, щоби українським краєм правив український нарід, а польським краєм польський нарід.

Ви не можете пристати до москвофілів, бо москвофіли пішли сьвідомо або несьвідомо на службу російського уряду і стали царськими аґентами — а Ви не є царські аґенти.

Ви не можете пристати до прихильників Олександра Барвінського, бо він сьвідомо або несьвідомо став аґентом польської шляхти — а Ви не є шляхетські аґенти. Ви не можете тримати з бароном Миколою Васильком анї тими, котрі йому служать, бо барон Микола Василько сьвідомо а декотрі його прислужники несьвідомо стоять на службі не народу українського але міністрів австрійських і суть аґентами цїсарськими, а Ви не є аґенти цїсарські. Аґентів по тім найлїпше пізнати, що за свою політичну роботу вони не від народу дістають средства, але від когось иншого. Хто бере гроші від польських, російських або австрійських властий на політичну роботу між українським народом — той мусить робити таку політику між Українцями, якої ті власти хочуть; инакше ті власти це платили би.

Ті власти на те утримують аґентів між Українцями, щоби втримати своє пановане над Україною.

Тому проч з аґентами!

Як вернете до старого краю, мусите розповісти, як Вам за границею цьвіркано в очи, що, мовляв, цїлу українську національну справу видумало австрійське правительство, щоби зробити клопіт російському.

Мусите витолкувати людям в краю, як українську національну справу обезчестили і перед Австрією і перед цїлим сьвітом австрофіли за гроші, однаково чи ті австрофіли подлі чи тільки нерозумні.

З Америки мусите повезти до старого краю клич, що український політик під загрозою публичної компромітації не сьміє від жадного уряду брати грощий, або не за політичну роботу між Українцями. То є азбука політичної науки. Час, щоби всї її розуміли. Але азбука єсть дуже мала наука, і від американського робітника вимагаєть ся більше. Як вернете до старого краю, то Вас не тільки будуть питати, що Ви думаєте про яких-там аґентів, але також, що Ви думаєте про українські партії.

Що Ви думаєте про партію націоналдемократів, про радикальну партію і про соціялдемократів? Котра партія буде мати Ваш голос?

Галицька Україна поділена на ті три партії. Між ними треба вибирати. Що єсть нац. демократична партія? — Національ-демократична партія працює передусїм для заможних селян, для урядників, попів і адвокатів, одним словом для української середної кляси; радикальна партія працює для тих самих людий, тільки що виключає попівство.

Національно-демократична партія то є українсько-галицьке панство, так би сказати; бідне то панство і невисоке, але все таки не робітникови пара. Хто любить уживати чужі слова, той назве те галицьке панство українською буржуазією після французського слова „буржуа" — самостійний міщанин.

Здаєть ся лїпше назвати їх середною клясою.

Так українська національно демократ. партія стає щораз сильнїйша і набирає щораз більшого значіня в Галичинї. На папері вона дуже демократична і навіть жадає, щоби дідичівські землї (тому, що дідичі всї Поляки або жиди) державним коштом були парцельовані між мало земельних селян. Але в практиці то національна демократія передусїм о те стараєть ся, щоби з панованя над Галицькою Україною скинути польське шляхетське панство і натомість поставити українське урядниче, адвокатське і попівське і богацьке селянське.

Подібно як колись козацька старшина скинула польську власть з України на те, щоби на місце польських дідичів настановити українських.

Як буде скинена польська власть з теперішної Галичини і як Галичина буде поділена на польську і на українську часть (як і укр. часть не буде піддана Росії), то галицька націон.-демократична партія стане пануючою партією і зпоміж її провідників вийдуть українські старости і український намісник і цїла урядова машина. Для українського робітника певно лїпший український намісник ніж польський — на примір у справах національних шкіл — і тому українська робітнича партія в Галичинї бореть ся за поділ Галичини; але й то певне, що українська урядова машина меньше більше так буде тримати українського робітника в політичнім ярмі, як тепер польські старости тримають в ярмі польського робітника, а американські суди американського.

Як Ви вернете до старого краю кандидатом на українського старосту, або на адвоката або на попа, або як привезете з собою бодай десять тисяч долярів, або як ще маєте в краю бодай сорок морґів доброго поля — то приступайте до національно демократичної партії. Приступайте також до неї, як думаєте робити бизнес на нац. справі; як Вам стидно, що Ви робітник і як думаєте, що то годен затаїти; але як вернете до краю робітником і будете нїчим иншим тільки робітником або малоземельним селянином, — то не робіть з себе сьміху і не приставайте до національно-демократичної партії (котра видає у Львові ґазети „Діло" „Свободу", і „Народне Слово"), бо та партія заступає середну панську клясу між Українцями, а Ви яко робітник не належите до середної кляси тільки до робітничої.

Як Ви є справедливий робітник і належите до робітничої кляси, то Ваше місце також в робітничій партії. Ви знаєте, що як є страйк, то тільки робітник за робітником обстане. Так само і в політиці, як йде агітація за тим, щоби завести державну асекурацію робітників, то тільки робітнича партія до кінця за тим постоїть. Так є у всїх краях, бо ситий голодного не знає у жаднім краю. І неволя наймита дуже подібна в кождім краю. Хто служив на Подїлю у хлопа-богача і у американського фабриканта, той знає, що свій пан не богато лїпший від чужого.

Тому робітники тримають ся разом у борбі проти панського визиску.

У многих европейських державах робітники так загально пристали до робітничої соціялїстичної партії, що инші політичні партії вже навіть не пробують дістати робітничі голоси. Просто всї розуміють, що розумний робітник може належати тільки до робітничої партії. Українська робітнича партія в Галичинї називаєть ся соціял-демократичною. Запишіть ся до неї, як вернете до краю. Як вона Вам не подобаєть ся, то на те запишіть ся, щоби її поправити.

Як Вам здаєть ся, що вона за мало самостійна, то пристаньте до неї, щоби її зробити більше самостійною. Як думаєте, що укр. соц. дем. партія в Австрії мішаєть ся до релїґійних справ, а Ви не хочете, щоби мішала ся, то старайте ся, щоби так поступала, як Вам здаєть ся лїпше; **але наперед станьте партійним членом.**

Як укр. соц. дем. партія в Галичинї виглядає Вам занадто слаба, то станьте її членом, щоби побільшити її силу.

Як Вам здаєть ся, що вона занадто націоналїстична, то старайте ся зробити її меньше націоналїстичною; а як думаєте, що вона за мало національна, то доложіть труду, щоби її зробити більше національною, **але наперед станьте партійним членом.**

Нім станете соціялїстом в Галичинї, добре переконайте ся в Америці, що соціялїзм є.

Вам скажуть в Галичинї, що соціялїзм хоче скасувати приватну власність і так зробити, що як хто має десять долярів, то має пять дати другому, а пять собі сховати. То неправда і неможливо. Але яко бувалий чоловік, Ви на те повинні вміти відповісти.

Вам скажуть, що соціялїзм має завести многоженство.

То неправда і неможливо, але чи Ви потрафите ту справу пояснити?

Вам скажуть, що соціялїзм має скасувати національність. То неправда і неможливо. Але чи Ви знаєте чому?

Вам скажуть, що соціялїзм має скасувати християнську і кожду иншу релїґію.

То неправда і неможливо.

Але чи Ви розумієте ті річи? — Як не дасте ясної відповіди у тих справах, то буде Ваша вина, бо в Америці є нагода навчити ся. Запишіть ся до українського відділу американської Соціялїстичної Партії і приготовте ся до робітничої політики в старім краю, як туди вернете.

Памятайте, на когось конче мусимо голосувати. Як не голосуємо на своїх, то вибираємо противників. Ніде нема політичної партії доброї для всїх.

Робітники в кождім краю мають свою робітничу партію.

М. Січинський.

ХТО ЗАВИНИВ, ЩО МІЖ ОСНОВАТЕЛЯМИ ФЕДЕРАЦІЇ НАЙШЛИ СЯ ЧУЖИНЦІ?

В однїй з попередних статий про причини виступленя У. Н. Союза з Федерації Українців подали ми, що Жид-соціялїст, лоєр С. О. Поллок є між членами основателями Федерації.

В останних днях одержали ми кілька запитів, а зглядно докорів в сїй справі. Іменно члени У. Н. Союза роблять докір бувшим представителям У. Н. Союза у Федерації за те, що вони позволили не-Українцям підписувати себе яко основателів української народної орґанізації.

Отсим уважаємо за відповідне справу підписуваня чартеру близше пояснити.

Представителї У. Н. Союза довідали ся про те допервa з кінцем місяця жовтня, постаравши ся о копію чартеру Федерації.

Збори членів-основателів Федерації зовсім не відбули ся, хоч воно при основаню товариств завсїди так практикуєть ся. В грудни 1915 р. п. Мирослав Січинський приїхав особисто до Джерзи Сіти і привіз зі собою поданє о чартер, жадаючи підпису пп. С. Ядловського і В. Лотоцького. На поданю не було тоді ще нїяких підписів і тому нїкому не прийшло навіть на гадку, що під сподом прийде відтак підпис Жида або якогось иншого чужинця. П. Січинський, знаючи, що до підписаня поданя о чартер треба конче підпису бодай одного горожанина з Ню Йорку, посшитав, хто міг би бути тим горожанином. На сей запит п. Михайло Угорчак подав імена отсих Українців, які є американськими горожанами і мешкають в Ню Йорку: Ярема, Корнат, Н. Угорчак, Лазорчик, Зятик і кількох инших.

П. Січинський приняв се до відома, Ядловський і Лотоцький підписали поданє і на тім справа скінчила ся. По якімось часї зажадав п. Січинський ще додатково підпису від п. Андрія Савки.

Як се стало ся, що п. Січинський казав п. Поллокови і Бруксови покласти їх імена яко членів-основателів Федерації, ми не знаємо. Не знаємо і не розуміємо, длячого зіґноровано нюйорських горожан-Українців, а заступлено їх чужинцями. Прецінь цїлию Федерації мало бути згуртоване до спільної праці Українців, а не Жидів або соціялїстів.

Щодо другого запиту, яке становище займає п. Поллок серед Українців, можемо подати лише отсих кілька пояснень:

С. О. Поллок є лоєром в Ню Йорку. Перший раз, о скільки нам відомо, займав ся „українськими справами" в процесі Юліяна Луціва, теперішного касієра Федерації, проти товариства „Гайдамаки".

Відтак імя п. Поллока було звісне нашому загалови минувшого року, коли п. Січинський зголосив ся до імміґраційних властий. П. Поллока заанґажовано до процесу за посередництвом п. Ардана. Процес п. Січинського не відбув ся, бо імміґраційні власти признали п. Січинському вільний побут у Злучених Державах.

Помимо того, що властивого процесу не було, заплачено п. Поллокови поверх 3.000 долярів з Фонду оборони М. Січинського.

П. Поллок зобовязав ся був написати про процес (котрого властиво не було) окрему книжку по анґлійськи, але по нинїшний день книжка не появила ся і вже мабуть божого сьвіта не побачить...

П. Поллок брав також участь в делеґації Федерації Українців (?) до иншого Жида-соціялїста Мейора Лондона у Вашінґтонї. Однак тоді „політичні" відносини зложили ся так нещасливо, що для „української" делеґації не стало часу і вислуханє її просьби відбути ся не могло. Кошти подорожи делеґації покрила Федерація.

Довідуємо ся, що п. Поллок був також правним дорадником Федерації при переговорах в справі купна „Американсько-українського Бюра".

Про п. Брукса ми знаємо тільки те, що він є анґлійського походженя і займає становище співробітника при „Century Magazine" в Ню Йорку.

БИТВА НАД НАРАЇВКОЮ.

Підчас останного лїта армія ґенерала Ботмера була виставлена на великі небезпеки. Почавши від 1. червня, а скінчивши 15. жовтня, ся армія не меньше як 60 днів обороняла свої становища від російських військ. На початку жовтня російські війска старали ся переломити боєву лінію центральних армій **Галич-Бережани,** але по дводневній кровавій битві австрійські, німецькі і турецькі війска побили наступаючі колюмни російських військ. Цїлию російського наступу було переломити боєву лінію Австрійців на полудне від Бережан і тимсамим промостити собі дорогу до Львова.

Раненько в недїлю, 15. жовтня б. р., російські війска пустили сильний гарматний огонь на становища австрійських військ в **Підшумлянцях.** Стрілянина продовжала ся до години 11-тої перед полуднем. Відтак російська піхота збитою масою почала наступати на австрійські окопи. Завдяки відважним австрійським жовнїрам наступ відбито, а гарматний огонь з австрійських окопів почав проріджувати ряди втїкаючих Росіян.

Настала коротка перерва. Тишина. Відтак знова о годинї 1-шій вполудне пять російських дивізій ударили на передні позиції Австрійців. Наступ тривав дуже коротко, бо вже около години 2-гої пополудни часть російських військ у великім непорядку повернула назад до своїх окопів, а решта знайшла свою смерть під огнем австрійських гармат.

По двогодинній перерві з російських становищ упали знова гарматні стріли і Росіяни заатакували австрійські ряди в околици **Скоморох Нових.** Під охороною гарматного огню Росіянам удало ся вбитись клином в австрійські позиції. Лише з великим трудом і то при помочи ручних ґранатів вдало ся Австрійцям викинути Росіян із занятих ними становищ. Тоді ослабли напади і сибірських полків.

Ніч з недїлї на понедїлок проминула тихо. Нїяких атаків не було кромі одного на полудне від **Болшівців,** де Росіяни старали ся перейти ріку Гнилу Липу.

В понедїлок (16. жовтня) рано почала ся знова історія попередного дня. Сотки російських батерій засипали кулями австрійські становища на цїлій боєвій лінії від Галича до Бережан. Найсильнїйший напад розпочав ся в полудне, але сей напад, як і всї слїдуючі, скінчив ся відворотом Росіян. На цїлій лінії Росіяни цофнули ся о один кільометер із попередних позиций. Тоді полонили вони 36 австрійських офіцирів, між ними двох оберляйтнантів; також полонили 1.927 жовнїрів; здобули 12 машинових крісів і три метавки (машини до киданя ґранатів).

У вівторок (17. жовтня) баварські війска почали атакувати російські позиції, здобуваючи при тім сильно укріплені становища під **Гербутовом.** Триднєвна битва і безнастанні напади Росіян скінчили ся тим, що боєва лінія центральних військ посунула ся о один кільометер на схід (наперед) від попередних становищ. Сю добичу окуплено дуже малими жертвами. Баварці підчас свого нападу (17. жовтня) не мали нїодного убитого, лише 38 ранених. Натомісць Росіяни оставили на поли бою не меньше як 25.000 в убитих.

Гр. Семешко.

З СИБІРСЬКИХ СПОГАДІВ.

(Передрук заборонений).

54. Александер Ліщиньский.

Александрови Ліщиньскому 50 літ, він Поляк, російський підданий, походить з маленького села Рибного, сохачівського повіту, варшавської ґубернії, з фаху коваль.

Коло 10 літ тому назад Ліщиньский осeлив ся в місточку Фастові, васильківського повіту, ґубернії київської, збудував там собі кузню і працював в ній разом з трома своїми синами.

Старший син Ліщиньского служив при війску, а та часть війска, де він служив, перед війною стояла в місті Ніжині, в Чернигівщині, недалеко від Києва.

Скоро по вибуху війни Ліщиньский отримав від сина лист, в котрім той повідомив батька, що в короткім часї він поїде на війну, буде проїздити через Фастів, і просив вийти з усею родиною на стацію, щоби попрощати ся.

Але яким іменно поїздом він буде їхати, син не повідомив і через те Ліщиньский з жінкою і дітьми виходили з місточка майже до кождого поїзду.

Одного разу, коли він оттак був на стації, з прибувшого з боку Галичини поїзду вийшло шість жінок і сімнайцятеро при них дітий. Се були втікачки, жінки зелїзничих служащих зі стації Новоселиці.

Коло тих збігців зібрали ся люди, що були на стації: підійшли і Ліщиньскі. Се було над вечером. Утікачки безпомічно озирали ся кругом у чужім для них місті, діти плакали...

Жінка Ліщиньского порадила свому чоловікови забрати втікачів на ніч до себе. Той радо на се згодив ся, наняв кілька фір і привіз жінки з дітьми до себе.

Час був літний, тепло, і втікачі розложили ся серед подвіря. Скоро сюди зібрало ся досить людий і майже всї сусіди Ліщиньского, спочутливі жінки нанесли дітям хто молока, хто яєць, хліба; розпитували про те, як їм довело ся втікати і таке инше.

Між иншими зайшла до Ліщиньского і одна жінка, котра уважала ся в місточку „чорносотенною", і почала сварити ся з утікачками та лаяти їх.

— Ви не є ніякі збігці, — кричала вона до втікачок — а просто повії, дармоїди, робити не хочете, а тільки жебрасте!

Втікачки почали плакати. Почув се Ліщиньский, вийшов з хати і виштовхав з подвіря неввічливу сусідку.

Отсе якраз було початком тої історії, котра завела Ліщиньского аж на Сибір.

Вигнана баба побігла до своїх кревних, Василя Жука і Омелька Корецького, і поскаржила ся їм на Ліщиньского. На ранок ті обидва прийшли до Ліщиньского, як добрі сусіди, нібито з якоюсь орудкою, але Ліщиньский спостеріг, що вони не з добром прийшли, і через цілий час розмови був на сторожі, не підпускаючи їх до себе близше як на два кроки.

Побачивши, що Ліщиньский стереже ся і що несподівано на нього не вдасть ся напасти, Василь Жук, з криком: „Бий ляха, шпигуна!", кинув ся на Ліщиньского, але той відскочив на бік, схопив зелїзну шину, що лежала біля кузнї, і став обороняти ся.

Нічого не вдіявши Ліщиньскому, Корецький і Жук пійшли, але той, знаючи їх яко чорносотенців і найгірших вандалістів у Фастові, знав, що сим діло не скінчить ся, сподївав ся якоїнебудь халепи і через те, порадивши ся з сусїдами, пійшов до пристава і заявив, що Корецький і Жук приходили до нього до дому, напали на нього і хотіли бити, а також розказав і про те, що до нього прибули втікачки з дітьми.

Пристав зараз же закликав утікачки в поліцію і записав їх назвиска, а Жука і Корецького арештував і посадив до кози.

Коли пристав розпочав слідство в справі нападу на Ліщиньского, Корецький і Жук заявили приставови, що вони хотіли побити Ліщиньского зовсїм не за те, що він вигнав з подвіря їх кревну, і не за те, що він пустив до себе жінки-втікачки, а за його „противоправительственния речі". Як розказували приставови Жук і Корецький, Ліщиньский нібито прилюдно говорив:

— Нехай вони там собі воюють, а ми будемо тут воювати, таку його мать з правительством!

Пристав зараз же випустив Жука і Корецького з арешту і, покликавши до себе Ліщиньского, сказав йому:

— Я вам, пане Ліщиньский, раджу держати язик за зубами і поменьше ним тїпати; вам же лучше буде! Ідїть собі до дому!

Після заяви Жука і Корецького пристав розпочав слїдство, допитував цілий ряд сьвідків, але з них тільки один, Данило Ільницький, з котрим Ліщиньский уже кілька літ ворогував, сказав, що він сам чув на власні уха, як Ліщиньский говорив противправительственні річи; всї-ж остальні сьвідки сказали, що вони нічого не чули і нічого не знають.

Дня 6. серпня 1914 р. Ліщиньского завізвали в канцелярію пристава і там арештували.

На колїнах клячачи, Ліщиньский просив пристава зробити доповнююче слїдство і переслухати сьвідків з його боку, але пристав відмовив, сказавши, що слїдство вже скінчене і віділсане до справника. Але що вся та справа така, що і шкаралупи з яйця не варта, то Ліщиньскому нічого клопотати ся, бо справник певно увільнить його з арешту.

Того-ж таки дня Ліщиньского відвезли до справника в місто Васильків. Там він два дні просидів у поліційнім арештї, потім перевезли його в тюрму, де він і просидів цілий місяць, а нарешті перевезли його до Києва і там заявили, що з наказу ґенерал-ґубернатора його засилають на Сибір до ґубернії тобольської на весь час воєнного стану в ґенерал-ґубернаторстві.

По двох днях після того Ліщиньского й вивезли. По дорозї він мав кілька перестанків у тюрмах: курській, тульській, самарській, челябинській, омській і нарешті прибув у місто Тюмень тобольської ґубернії. Тут всьому етапови оповістили, що позаяк тобольська ґубернія вже повна і нових засланців поміщати нікуди, то тобольський ґубернатор Станкевич нових засланців уже не приймає до своєї ґубернії, а через те весь етап буде затриманий в тюрмі, аж поки міністерство справ внутрішних не назначить їм нового місця.

Довело ся Ліщиньскому сидіти в тюменській тюрмі 7 тижнів, аж поки його не назначили в ґубернію томську. Їхати на сей раз етапом прийшло ся не дуже довго, але в дорозї трафила ся така пригода:

Конвойне начальство задумало залишити етап в Омску на ніч, дати арештантам ніби відпочинок, але той відпочинок ще більше втомив їх. Пізним вечером їх висадили з ваґона і повели в тюрму, а тюрма в Омску стоїть від стації аж 8 верств. Сї вісім верств арештанти мусїли йти пішки, а на ранок, о годині 6-тій, їх таксамо пішки повели знов на стацію.

В село Іліно, Наримського краю, Ліщиньский прибув 29. грудня 1914 року.

Коли Ліщиньский перебував на засланю, у нього взяли до війска ще двох синів, Антона і Ґраціяна, і дома лишила ся жінка з пятьма малими дітьми — робити нікому і сїмя голодує.

Дня 11. грудня 1915 р. Ліщиньский звернув ся з просьбою до міністра справ внутрішних, аби переглянув його справу і увільнив із засланя.

По двох місяцях Ліщиньский дістав з департаменту поліції лист, в котрім повідомляло ся, що справа його передана на розгляд воєнних властий.

Як там розглядали воєнні власти справу Ліщиньского, я не знаю, але коли я відїзджав з Наримського краю до Злучених Держав, Ліщиньский ще був там і все очікував відповіди на свою просьбу.

ВІДЧИТ П. СЕМЕШКА В ПАЛМЕРТОН І НОРТГЕМПТОН.

В неділю, 19. падолиста, відбули ся відчити п. Гр. Семешка про засланців на Сибири в Палмертон і в Нортгемптон, Па.

Відчит у Палмертонї був попередно назначений на неділю 5. падолиста, але п. Семешко, не знаючи ще англійської мови, по дорозі в Палмертон зблудив ся, застряг у Катасакві і не знав, як дістати ся до Палмертону. З тої причини відчит був перенесений на 19. падолиста, але за сї два тижні в Палмертонї богато змін стало ся.

Хтось-то пустив чутку межи Українців з Росії, — а їх в Палмертонї є немало — що п. Семешко в своїй промові накидаєть ся на російський нарід і ганьбить його і таке инше. Через те в громаді повстали ріжні толки і непорозуміня. Крім того один з урядників офісу компанії намовив директора компанії не давати на відчит галї, бо се може спричинити велику колотнечу межи людьми; можливо також, що робітники, які походять з Росії, застрайкують. Директор згодив ся на се і відмовив дати галю, а всї більші галї в маленькім Палмертонї належать до компанії. Становище українських громадян було дуже трудне, але виручив їх з того ксьондз словенського костела, який дав на відчит п. Семешка свою церковну галю.

О 2-гій годині, після коротенького вступного слова місцевого сьвященика о. Д. Кульматицького, розпочав ся відчит. Галя була переповнена. На відчит зібрали ся не тільки Галичани, але й Українцї з Росії і з Угорщини, Словаки, Чехи і кількох Англійців.

Присутні переконали ся, що чутка про те, ніби то п. Семешко ганьбить російський нарід, є дурна і пущена кимось зі злої волї; що Семешко оповідав лише про страшні події російського уряду, від котрого сам нарід російський терпить богато більше ніж инші народи. Закінчив п. Семешко свою промову про страшне становище засланців на Сибіри покликом о жертви на поміч Сибірякам. Люди охотно полїзли в кишенї і в капелюх о. Кульматицького посипали ся кводри і доляри. Жертвували не тільки Галичани, але і Чехи і Англійці, а навіть Українцї з Росії, котрі, ще не чувши відчиту, були настроєні ворожо проти нього і — як ходила чутка — збирали ся зробити неприємність бесїдникови.

Один з парохіян, угрорус Гордош, звернув ся до парохіян коротенькою промовою такого змісту:

— Шановна ґромадо! Наша парохія, хоч і маленька, але не така вже бідна. Ви вислухали тут бесїдника, котрий був наочним сьвідком того, як гірко живеть ся нашим краянам на далекій Сибіри, тож, на мою гадку, було би добре, як би ми дали щонебудь, хоч з 25 долярів, з парохіяльної каси. Чи згода?

— Згода! згода! — обізвали ся люди.

— Хто з тим годить ся, най піднесе руку! — просить Гордош і всї враз підняли руки.

Відчит відбув ся дуже красно, завдяки заходам місцевого сьвященика о. Дениса Кульматицького, котрий не тільки богато потрудив ся для його урядженя, але навіть дістав за се для себе досить неприємностий. За се най йому буде доброю заплатою щира подяка Сибіряків, котрим маленька палмертонська громада, дякуючи його заходам, зложила немалу жертву.

Того-ж таки дня, о годині 5-тій пополудни, відбув ся відчит п. Гр. Семешка і в сусіднім місточку Нортгемптонї, уряджений сьвящеником о. Мих. Кузївом.

Сьвященик о. Кузїв мав велике горе; він щойно перед двома днями похоронив свого брата, сьвященика о. Ілію Кузїва, але мимо того він немало працював у тїй цїли, щоби відчит мав добрий успіх.

Велика галя була повна слухачів. Люди слухали сумні оповіданя бесїдника, а по скінченю зложили свої жертви на руки сьвященика.

Зібрані жертви будуть переслані на Сибір.

МІСІЯ В ГАРТФОРТ, КОНН.

СЛАВА ІСУСУ ХРИСТУ!

ДОРОГІ БРАТЯ І СЕСТРИ!

Річницю торжественного посьвяченя нашої церкви бл. п. Преосьвященним Сотером Ортинським задумалисьмо відсьвяткувати урядженєм Місії для всїх вірних замешкалих так в Гартфорт як також й в околици. Місія ся тревати буде через 5 днів а зачне ся вже в неділю дня 26. падолиста вечером. Ласкаву співучасть в сїй Місії заповів Впр. о. М. Кінаш, бувший секретар бл. п. Преосьвященного Сотера а теперішний парох в Філядельфії.

Кождого дня почавши від понеділка дня 27. падолиста відправлятись буде в тутейшій церкві св. Арх. Михаїла дві Служби Божі. Перша о годинї 5-тій рано а друга о годинї 8-мій рано. Першого дня т. є. в понеділок о годинї 8-мій рано Служба Божа співана за всїх усопших тут і в старім краю.

СПОВІДЬ кождого дня від години 8. до 12. рано і від години 3. пополудни до 10. в ночи.

Проповідь місійна кождого дня вечером о годинї 7.30 сейчас по відправленю Молебня до Найсолодшого Серця Ісуса або Пречистої Діви Марії.

БЛАГОСЛОВЕНЄ НАЙСЬВ. ДАРАМИ відбудеть ся в перший і послїдний день Місії.

На закінченє Місії т. є. послїдного дня відправить Всеч. о. Кінаш при асистенції всего гр. кат. сьвященства Деканату Гартфордського Парастас за душу бл. п. Преосьвященного Сотера С. Ортинського.

Підчас парастасу збиратись буде жертви на бідні руські сироти в Філядельфії, що суть під ревним зарядом Сестер Василіянок.

На сї торжества і на місію запрошує ся отсим до ласкавої участи всїх вірних так з Гартфорт як і з околиці.

139-142 о. РОМАН ЗАЛІТАЧ, парох.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Зміна в редакції „Америки".

Видавництво філядельфійської „Америки" (ч. 266 з 20. падолиста б. р.) оповістило ось-таке повідомлене: „П. Володимир Богдан Лотоцький зрезиґнував зі становища редактора „Америки" і з нинішним днем уступив. Від нині нашу часопись буде підписувати яко одвічальний редактор Впр. о. Максим Кінаш, парох катедральної церкви в Філядельфії, Па. Технічним редактором „Америки" від нині буде п. Антін Цурковський".

Трагічна смерть Угрорусинки.

З Бріджпорт, Конн., доносить, що Ірина Чорняк, своячка тамошного гр.-католицького сьвященика, о. Ореста Чорняка, пополнила самоубійство, повісивши ся. Ірина Чорняк була незамужна і числила 24 роки житя. Більшу часть свого житя вона провела в Брукліні, Н. Й., де мешкала зі своєю тіткою під ч. 724 Ленокс евеню. Причиною самоубійства є утрата зору. Перед кількома днями один нюйорський лікар заявив їй, що вона вкоротці утратить зір. В полишенім листі вона написала: „Свою смерть я спричинила собі сама. Мій зір щораз більше затемнюєть ся і я небаром ослїпну. Я не хочу бути тягаром. Дальше житє не представляє для мене ніякої вартости".

Жиди старають ся о міліярдову пожичку.

Американські Жиди старають ся висдати для себе безпроцентову пожичку в сумі 1.000.000.000 долярів. Сю пожичку мають вони обернути на підмогу жидівським жертвам війни, на відбудову знищених у Палестині жидівських домів і на піднесене своїх інтересів.

Половина амуниції аліянтів походить зі Злучених Держав.

Воєнні знавці ствердили, що половина анґлійської і француської амуниції походить зі Злучених Держав. Від початку війни до кінця вересня 1916 року Злучені Держави вислали для Анґлії і Франції воєнних матеріялів на суму 270.000.000 долярів. З того вибухових матеріялів, ручних ґранатів і куль за 70 міліонів долярів; бездимного пороху вислано на суму 70 міліонів долярів. Инших воєнних матеріялів вислано на суму 130 міліонів долярів.

Його вже не поправиш.

Стефан Даргул з Нікскіл, Н. Й., заарештований вже 19-тий раз, але судія сказав, що вже більше не хоче посилати його до арешту, бо ціла така процедура на ніщо вже йому не придасть ся. Даргула вже не можна ніяк поправити. „Коли я дістану гроші на дорогу до Павлінґ, — сказав Даргул — то я буду там перебувати і вже більше до Нікскіл не поверну". Судія вигягнув гроші, дав Даргулеви і поліцман відпровадив його до зелїзничої стації, де Даргул сїв на поїзд і поїхав до Павлінґ.

ТРІНЕРА ЗОЛОТИЙ КАЛЄНДАР.

Трінера стінний календар на рік 1917 є гарний для ока і вражінь. На золотім поли видніє в книжкій поставі стать Колюмбії і 9 вродливих дівиць в пригарних народних одягах. Портрет Вашінґтона і 5 образків (вид Рену, італійська виниця і 3 види представляючі загальний вид Лябораторії Трінера) творять незвичайно гарну цілість. Приніть 10 центів на коптя пересилки до Йосифа Трінера, фабриканта звісного Трінера Американського Еліксіру Гіркого вина, на адресу: 41ч47

JOS. TRINER,
1333—39 S. Ashland Ave.,
Chicago, Ill. (Adv.)

ОГОЛОШЕНЄ.

Отсим подаєть ся до загального відома, що Братство св. Юрія, від. 79 У. Н. Союза в Гарет, Па., згідно з приписами статута У. Н. Союза зістало з днем 22. падолиста 1916 р. відсуспендоване і членам сего відділу привернено повні членські права які вони мали перед суспендованем відділу.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 22. падолиста 1916 р.
М. Угорчак, гол. рек. секр. У. Н. С.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ТОВАРИСТВО „ГОСТЛЄРІВ"
— устроює —
ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
котрий відбуде ся
В СУБОТУ, ДНЯ 25. ПАДОЛИСТА 1916 Р.
В WHITE EAGLE HALL,
335 Newark Ave., Jersey City, N. J.
ПОЧАТОК О ГОДИНІ 6-ІЙ ВЕЧЕР.
МУЗИКА П. ПАВЛА КЕЛИЧАВИ.
ВСТУП ДЛЯ МУЩИН 25 Ц., ДЛЯ ЖЕНЩИН ДАРОМ.

Не забудьте прийти повеселити ся на сім бали, бо се остатня забава перед постом.

38ч141 КОМІТЕТ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

УКРАЇНСЬКЕ ТОВ. „ВОЛЯ", ВІД. 46 У. Н. СОЮЗА В НЮ ЙОРКУ
— устроює —
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, ДНЯ 25. ПАДОЛИСТА 1916 Р.
В LIBERTY HALL, 255-63 E. Houston St, New York, N. Y.
ПОЧАТОК ТОЧНО о год. 7.30 ВЕЧЕР.
ВСТУП 25 ЦЕНТІВ.

Українці і Українки! Хто з Вас бажає весело забавити ся, най прийде на наш баль. Крім танців будуть і инші забави, які мало можна побачити між нашим народом.

На бали буде ся принимати членів до Тов. „Воля" без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного. За добру забаву ручить — КОМІТЕТ. 40-42

КОТСВІЛ, ПА.

ЗАХОДОМ БРАТСТВА СВ. ДУХА, ВІД. 243 У. Н. СОЮЗА В КОТСВІЛ, ПА.
— устроює —
ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, ДНЯ 25. ПАДОЛИСТА 1916 Р.
на гали Френка Сутяка, 102 Бейкер стр.
Початок точно о год. 7.30 вечер. ВСТУП 25 ЦНТ.

Українці з Котсвіл і околиці! Запрошуємо Вас взяти як найчисленнійшу участь в тім бали, бо чистий дохід з того балю призначений для місцевої каси нашого Братства, котра много потерпіла через виплачене запомоги своїм членам. Хто почуваєть себе щирим Українцем, най приходить на сю забаву.

На бали буде грати прегарна музика. Будуть штучні виграви, смачні перекуски і добрі напитки, „Почта Любови" а також любовні цьвіти і инші забави. Тож приходіть всі і приведіть зі собою своїх знакомих. Заповніть галю по береги і докажіть, що ми стараємо ся про добро свого народа. — За добру забаву і порядок ручить
10-41 КОМІТЕТ.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Заходом Українскої Громади в Трентон, Н. Дж. відограє ся пораз перший театральне представлене
„УКРАДЕНЕ ЩАСТЄ"
драма з сільського житя в 5. діях Івана Франка
В СУБОТУ, ДНЯ 25. ПАДОЛИСТА 1916 Р.
в польській гали св. Хреста,
Cass & Adeline St., Trenton, N. J.
ПОЧАТОК О ГОДИНІ 7.30 ВЕЧЕРОМ.
Каса отворена від години 6-ої вечер.
ЦІНИ МІСЦЬ: 50, 35 і 25 ЦЕНТІВ.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Микола Задорожний .... п. П. Реваґа
Анна, його жінка .... п-на К. Наконечна
Михайло Гурман, жандарм .... п. М. Кизима
Олекса Бабич, селянин .... п. В. Христоріз
Настя, його жінка .... п-на Н. Практика
Війт .... п. І. Масляк
Шльома, арендар .... п. В. Вінтоняк
І. жінка, селянка .... п-на К. Терлецька
ІІ. жінка, селянка .... п-на М. Карпішка
І. чоловік, селянин .... п. І. Едлінський
ІІ. чоловік, селянин .... п. Г. Юхимів
І. парубок .... п. Г. Юхимів
ІІ. парубок .... п. М. Дідун
ІІІ. парубок .... п. Г. Черниxівський
І. дівчина .... п-на К. Калужниківна
ІІ. дівчина .... п-на А. Реваґа
ІІІ. дівчина .... п-на М. Шуман

Селяни, селянки, парубки і дівчата, музики і т. д.
Діеть ся около 1870 р. в підгірськім селї Незваничах.
Режісер п. В. ГАСІЙ. Діріґент хору п. Г. КЛИМОВИЧ.

Українці і Українки! Українська громада в Трентон, Н. Дж., просить всіх Вп. Родимців, щоб прибули на се так гарне представлене, а ніхто не пожалує, бо штука дуже гарна а притім і налюбуєть ся кождий своєю рідною піснею та гарними українськими строями.

Вп. Родимці! Коли прибудете всі як один на се представлене, тимсамим причините ся для добра українського народа, а тим більше для добра української громади в Трентон, Н. Дж., позаяк увесь чистий дохід призначений на будову Українського Народного Дому в Трентон, де-б містила ся читальня, школа для дітий і школа для неграмотних і т. д. і т. д.

А коли ми збудуємо свій Народний Дім, то тоді сповнять ся слова нашого найбільшого ґенія-поета Тараса Шевченка: „В своїй хаті, своя правда і сила і воля!"

КОМІТЕТ УКР. ГРОМАДИ.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. св. Петра і Павла, від. 27, подає до відома, що теперішний уряд сього товариства складаєть ся з отсих осіб: С. Лавровський, предсідатель; Л. Галайко, заступник предс.; І. Русінський, кас.; М. Перебенда, заст. кас.; К. Романишин, секр.; В. Заяць, заст. секр.; Г. Малярський і І. Бала, контрольори; М. Мартинів і Г. Небесний, опікуни хорих; Й. Семків, дверник; В. Свердун, С. Процьків і С. Боднарук, члени полюбовного суду; І. Фанда і П. Бала, хорунжі. — К. Романишин, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Володимира, від. 162, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ відбудеть ся в неділю, дня 26. падолиста, зараз по Службі Божій, у гали церковній. Просить ся всіх членів, аби явили ся на той мітінґ, бо є важні справи до полагодженя. Довгуючі члени мають вирівнати свої належитости. Будеть ся приймати нових членів до У. Н. Союза. — І. Васильків, предс.; В. Ґорийовський, секр.

МІСІЯ В НОРТГЕМПТОН, ПА.

ПОРЯДОК МІСІЇ:

НЕДІЛЯ, 26. ПАДОЛИСТА 1916 о годині 6. вечером Молебен до Серця Христового. І. науку місійну виголосить Впр. о. М. Кінаш, парох катедральної церкви в Філядельфії, Па. — Суплікація.

ПОНЕДІЛОК, 27. ПАДОЛИСТА 1916. Рано о год. 8. Служба Божа. Вечером о год. 7.30 Параклис до Пресьв. Богородиці. ІІ. науку місійну виголосить Впр. о. Вол. Держируна, парох з Честер, Па. Благословенє Найсьв. Тайнами.

ВТОРОК, 28. ПАДОЛИСТА 1916. Рано о год. 8. Служба Божа. Вечером о год. 7.30 Акафист до Ісуса Христа. ІІІ. науку місійну виголосить Впр. о. А. Лотович, парох з Алентави, Па. — Благословенє Найсьв. Тайнами.

СЕРЕДА, 29. ПАДОЛИСТА 1916. Рано о год. 8. Служба Божа. Вечером о год. 7.30 Акафист до Пр. Діви Марії. IV. науку місійну виголосить Впр. о. З. Орун з Філядельфії, Па. — Благословенє Найсьвятійшими Тайнами і сповідь.

ЧЕТВЕР, 30. ПАДОЛИСТА 1916. Рано сповідь від год. 7.30 до год. 10. рано. О год. 9. рано Благословенє обновленої церкви св. Йоана Хрестителя довершить: Високопреподобний о. Крилошанин Іван Хр. Констанкевич, парох з Шамокін, Па., при співучасти доокличного сьвященства. Відтак Служба Божа. 41-42

о. МИХ. КУЗІВ, парох.

СЕ НЕ Є ТЕСАМЕ.

Се не є тесаме купити Трінера Лінімент або який инший лік в случаях ревматизму або невральгії. Трінера Лінімент помагає скоро і певно і сего власне жадає пацієнт. На звихнене, пухлину і т. д. Трінера Лінімент має незрівнану вартість. Ціна 25 і 50 цнт. в аптеках, з пересилкою 35 і 60 цнт. Коли терпите з причини кашлю, хрипки або дихавиці беріть Трінера „Cough Sedative", успокоитель кашлю. Ціна тасама.

JOS. TRINER,
1333—39 S. Ashland Ave.,
Chicago, Ill. (Adv.)

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразове поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаєсь.

В сій рубриці поміщуйте слідуючі оголошеня: Коли хочете віднайти своїх свояків, краянів або товаришів. —Коли шукаєте занятя.—Коли бажаєте, щоб хтось доніс Вам, де іде добре робота.—Коли потребуєте аґентів до поширеня Вашого бизнесу.—Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, ґросерні, готели або на фарму.—Коли шукаєте спільників до бизнесу.—Коли шукаєте дяко-учителів і учителів музики.—Коли маєте хату або фарму на продаж.—Коли маєте хату або фарму до винайму.—Коли маєте на продаж якісь річи.—Коли пошукуєте людий на мешкане з харчом.—Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обмінитись з ним.—Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

Пошукую в важній справі свого шваґра **ІВАНА ВОЙТОВИЧА** з села Дерехів, пов. Теребовля. Прошу ласкаво зголосити ся на адресу: John Nanowski, Box 142, E. Youngstown, O. 41

Пошукую свого шваґра **ГНАТА ОСТАФІЙЧУКА**, з Тростянця, пов. Снятин. Перебував в Монтреал, Канада. Хто би о нім знав, або він сам, зволить зголосити ся на адресу: Nikifor Hawrilasz, Box 3, Glen White, W. Va. 40-42

ФАРМА НА ПРОДАЖ, 87 акрів, 10 орних, решта ліс, з будинками і садом; кирниця на місци. 3 милї до Пальмертон, одна миля до стації. Ціна $1.200. Голоситись до: Mike Lastowski, Carbon Co., Bowmanstown, Pa. 40-43

ВДОВА ПРОДАСТЬ ТАНО 80 акрову фарму, гарні будинки, сад, ліс, 2 коні, 5 коров, свині, збіже, кури і машинерія. Ціна $2.500. Близько Бінґгемптон, Н. Й. S. Moran, 138 North Ave., Owego, Tioga Co., N. Y. 39-41

ФОНОҐРАФ з многими гарними рекордами, який коштував $40.00 продасть сейчас за $15.00. Все в найліпшім стані. Адреса: **334 E. 5th St., New York, N. Y.** 28-55

ПОТРІБНО БОДНАРІВ ДО ФАБРИКИ БОЧОК; добра платня, робота стала. Голоситись до: Standard Barrel & Bag Co., 599 Gratiot Ave., Detroit, Mich. 41-43

Пошукую свого друзяку **ІВАНА КЛИША**. Він перебував коло, або в Детроїт, Міш. Може хто зі знакомих буде ласкавий подати його адресу: Н. Навроцький, 25 Ferdinand St., Boston, Mass.

ПАРОХІЯ св. Вмч. Димитрія в Картерет, Н. Дж. пошукує іспитованого дяко-учителя, котрий би міг провадити хор, уладжувати аматорські представленя, а також провадити школу дітий. Місячна платня $50.00. і доходи. Підвишка платні буде залежати від характеру дяко-учителя. Посаду можна обняти від 1. грудня 1916. Просить ся голосити на адресу: Йосиф Гінда, Box 16, Carteret, N. J. 41-42

ПОРУЧАЮ ШАНОВНИМ РОДИМЦЯМ дешеву ґросерню, де дістанете печива, а також угля ріжного рода, як честнут, $7.65, звичайне $7.40 і грубе $6.15. Услуга гречна і добра. Geo. H. Skromak, 419 Hudson Ave., Rochester, N. Y.
32ч-

СТЕЙПЕЛТОН, Н. Й.

СТЕЙПЛЕТОН, Н. Й. Отсим пригадуємо всім громадянам, що походять з Увся, пов. Підгайці, що мітінґ в справі несеня дальшої помочі для свого рідного села, відбудеть ся сеї суботи, т. є. 25 падолиста, о 8. годині вечером в гали Вайнмана, 217 Брод ул., Стейплетон, Н. Й. — М. Тердюк, гол.; І. Слободзян, кас.; І. Кеба, пис. 41

ДИПЛЬОМОВАНА УЧИТЕЛЬКА З КРАЮ

і слухачка нюйорського університету учить анґлійського язика та приготовляє до іспитів до одержаня американських горожанських паперів. Підготовляє також до шкіл промисдових: технічних, механічних і торговельних. Інформації устні або писемні уділює: 07—
M. SCHWARTZ, 168 E. 89th St., New York, N. Y., Tel. Lenox 6096

Др. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ВСІ СЕКРЕТНІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

DR. JOHN SMITH. JR.,
327 E. 17 Street, New York, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-ої рано до 2-ої пополудни.
Телефон: Stuyvesant 4493. 86—

EXTRA Цілковите вилічене сухіт і опухлень протягом 6 до 10 тижнів, у старих і молодих. Ратуйте ся і не зволікайте. Не терпіть а удайте ся сейчас за помочию до 38-50

MOUNTAIN VIEW SANITARIUM,
Seymour, Conn.

Винаходи подаємо до ОПАТЕНТОВАНЯ, належитість нашу звертаємо в случаю відкинення патенту. Книжочка з описом як патентувати, „ЩО ВИНАХОДИТИ" як і порада патентова ДАРОМ. ВАШІНҐТОН є місцем Патентового Уряду. Нашим костумерам помагаємо продавати опатентовані винаходи. Пишіть в своїй мові до: AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICE, 305 Barrister Bldg., Washington, D. C. 32ч-

ДАРОМ ВИШЛЕМО КОЖДОМУ ВОЄННУ МАПУ ГАЛИЧИНИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ ХТО ПОДАСТЬ НАМ 5 ДОБРИХ АДРЕСІВ СВОЇХ ЗНАКОМИХ. НА ПЕРЕСИЛКУ ЗАЛУЧІТЬ 5 Ц. В СТЕМПСАХ.—ПИШІТЬ ЩЕ НИНІ ДО: 31—

UKRAINSKA KNYHARNIA
34 East 7th Street, New York N. Y.

УКРАЇНЦІ В ШІКАҐО І ОКОЛИЦІ!

Як маєте яку справу адвокатську, то удавайтесь до свого українського правника, котрий скінчив в Америці університет. Адреса: 138ч144

DAMON ORLOWSKY, LL. B.,
2340 N. Robey St, Chicago, Ill.

КОЖДИЙ сьвідомий Українець повинен мати в своїй хаті портрети великих українських мужів як: Т. Шевченка, Ів. Франка, М. Грушевського, М. Павлика, Б. Хмельницького, І. Мазепи і Ів. Котляревського. Величина 16х20 цалів, ціна 50 цнт. за один. Книжки до читаня, молитвенники, кобзарі і всякого рода календарі Катальоґ висилаємо даром. Пишіть на адресу: 75ч—

RUSKA KNYHARNIA IM. T. SZEWCZENKA
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ

ПЕРША УКРАЇНСЬКА КОСТЮМЕРІЯ

Посідає великий склад першорядних народних русько-українських і иншого рода добірних костюмів як також потрібні прибори до характеризованя осіб, як: перуки, волоси, бороди, вуса, шпильки і т. п. Річи ті виповичаємо по дуже низьких цінах. В нюйорських околицях убираємо і характеризуємо аматорів відповідно до роль граючих на сцені. При замовлених треба присилати спис осіб і потрібних річий. Замовленя треба присилати що найменше 8 днів перед представленєм на адресу:

Mrs. E. UHORCHAK, 310 2nd Street, Jersey City, N. J.
Телефон: 514 Jersey City.

ЛЮДИ — приходіть по роботу в фабриках, фармах, ресторанах, готелях, зелізницях, цегольнях, дорогах, стайнях і т. и. Приведіть своїх приятелів. — COMMERCIAL AGENCY, 38 Montgomery St., JERSEY CITY, N. J

MAIL ORDER HOUSE СКЛАД ПИВА, ГОРІВКИ, ВИНА, ЛІКЕРІВ КРАЄВИХ І ІМПОРТОВАНИХ, НА ВЕСІЛЯ, БАЛІ, ЗАБАВИ, СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА. ВИСИЛКА ДО ВСІХ СТЕЙТІВ. ОБСЛУГА ТОЧНА. ПИШІТЬ ПО ЦІННИКИ. 47—

M. PETROWSKY, Family Liquor Store, 1500 S. 3rd St., St Louis, Mo.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! СВІЙ ДО СВОГО! Хто ще не отримав КАТАЛЬОҐА № 2, то нехай нині пише за ним. У нім є найновійші книжки просьвітні, наукові, історичні, набожні, театральні і ноти: ґрамофони, годинники, бритви, машини до писаня і богато иних цікавих річий. Залучіть кілька марок на пересилку великого катальоґа. 46—

UKRAINSKA KNYHARNIA.
951 W. Erie St., Dept. II. Chicago, Ill.

ДАРОМ ДЛЯ КАВАЛЄРІВ

ВИСИЛАЄМО ФОТОҐРАФІЇ ГАРНИХ ДІВЧАТ. — Адресуйте: 135-144

THE AMOR NOVELTIES COMPANY,
642 East 14th Street, New York, N. Y.

ЕКСТРА ВЖЕ ЧАС ЗАМОВЛЯТИ

СЬВЯТОЧНІ КАРТКИ з желанєм веселих сьвят. Хто пришле 25 цнт. отримає 12 карток мішаних. Хто пришле 50 цнт., отримає 25 карток сьвяточних, патріотичних і герб України вишиваний шовком. Ся спеціяльна оферта лише на кілька день. Замовленя присилайте ще нині марками почтовими на адресу:

RUSKA KNYHARNIA IM. T. SZEWCZENKA, 35—
168 East 4th Street, New York, N. Y.

EXTRA!!! ТІЛЬКИ ДЛЯ ДОРОСЛИХ! — ЗОВСІМ ДАРОМ висилаємо опис дуже цікавої і інтересовної книжки, в котрій містить ся понад 500 образків так женщин як і мущин в гарних позах. Пришліть за 2-центи марку. 135-144

THE AMOR NOVELTIES CO,
642 E. 14th Street, New York, N. Y.

РУСЬКИЙ БАЗАР

МАЄ НА СКЛАДІ ВЕЛИКИ ВИБІР **ВЗОРІВ ДО ВИШИВАНЯ**

Книжка № 1-ий $1.50; № 2-гий 75 цнт.; № 3-ий 40 цнт.; № 4-ий 75 цнт.; № 5-ий 50 цнт.; № 6-ий 10 цнт.: № 8-ий 35 цнт.

МАЄМО ВИШИВАНІ СОРОЧКИ І КРАВАТКИ.

Виробляємо також ґердани з кораликів до годинників з гербом України, ціна одного ґердана з меньших кораликів $2.50. Січовий з золотим гачком $3.00. Маємо до продажи коралики у всяких кольорах, ціна 25 цнт. за один бонч. Адресуйте: 134—

RUSKIJ BAZAR, 168 E. 4th Street, New York, N. Y.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

Перша і найбільша УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЛЯ має на складі великий вибір всяких українських книжок ріжного змісту а також великий вибір календарів сегорічних з описами з поля війни по 50 і 60 цнт. — Кромі книгарні маємо великий склад годинників, ґрамофонів, бритв а також музичних інструментів. Пишіть по наші 2 катальоґи і залучіть кілька марок на пересилку. 15ч57

UKRAINSKA TORHOWLA,
1926 W. Huron St., Dep. 10, Chicago, Ill.

РАТУЙТЕ ПІЯКА!!!

Наколи горівка не спалила ще піякови жолудка і алькоголь не знищив кишок і всіх житєвих сил, наколи ще піяк не стратив енерґії, цілковиту охоту до праці і житя, наколи ще єсть в нім бодай дрібна части людської і доки смерть ще не простягне руку по свою офіру — РАТУЙ ПІЯКА!

Жінко! Єсли твій муж єсть піяком і тратить тяжко запрацьований гріш на горівку і инші напитки, а через що і ти терпиш недолю, УДАЙ СЯ ПО ПОРАДУ, КОТРУ ДІСТАНЕШ ЗОВСІМ ДАРОМ, як се зробити, ЩОБИ ТВІЙ МУЖ ПЕРЕСТАВ РАЗ НА ЗАВСІГДИ ПИТИ. Порада тебе не коштує ані одного цента. 139-144

Чоловіче! Єсли маєш жену піячку або приятеля піяком, і хотівбись, щоби раз на все відучити їх сего поганого налогу, удай ся до нас по пораду, а ми радо дамо вказівки, як се зробити, ЩОБИ ПІЯНСТВО ЦІЛКОВИТО ВИКОРІНИТИ. Порада нічого не коштує а користь велика. — Голоситись можна особисто або написати лист до:

THE AMOR NOVELTIES CO.,
537 East 17th Street, New York, N. Y.

ВІЙНА! ВІЙНА!

Чи хочете бачити як виглядає теперішна европейська війна? Чи хочете бачити як відбувають ся найбільші боротьби в Галичині, Росії, Франції і Туреччині?

Чи Ви хочете бачити як воюють цепеліни у воздусі а субмаріни на мори.

То всьо можете побачити у себе в дома і то дуже таним коштом!

На днях ми отримали велику скількість воєнних образків до СТЕРЕОСКОПІВ знятих з поля битви. Сей Стереоскоп який тут бачите побільшує образки до природної величини, представляє немов би живі особи. Коштує лише 75 цнт., І. II. і III. серія, то є 75 воєнних образків за $1.00. 128—

25 образків житя Ісуса Христа за............35 цнт.
25 образків подорож довкола сьвіта за..........35 цнт.
25 образків подорож по великих містах амер. за 35 цнт.

Хто витне се оголошенє і пришле замовленє в короткім часі, той дістане дві воєнні мапи даром, які є дуже потрібні кождому під сю пору. Пишіть ще нині:

UKRAJINSKYJ BAZAR,
34 East 7th St., New York, N. Y.

НЕБУВАЛА НОВІСТЬ

Станьте і читайте, бо Ви певно ще не бачили такого чудового годинника. Щоби Ви мали понятє про сей новомодний годинник, ми опишемо його коротко: 1) Показує години і мінути як всякий инший годинник; 2) Показує назву кождого дня; 3) Показує назву місяця; 4) Показує кождий день місяця; 5) Показує відміни місяця; 6) Має хід чистий і докладно уреґульований і не пізнить ані на мінуту; 7) Є в сильній і гарній оправі; 8) Посідає 15 камінів; 9) ґарантований на 25 літ; 10) Можете вложити його на цілу добу до води і він дальше буде іти. Се чудо. Хто купить сей годинник, буде мав користь і памятку на довгі роки. В жадним складі не дістанете тих годинників, лише у нас. Коли замовите сю годинку, не потребуєте висилати гроший, а подайте свою докладну адресу, а ми вишлемо Вам годинку сейчас почтою. Гроші зложите як принесуть Вам годинку до хати. Ціна разом з гарним ланцюшком є всего $6.25. Разом з годинкою посилаємо на письмі ґаранцію. Хто мешкає в Шікаґо або в сусідстві, нехай зголосить ся до нас і огляне сї новомодні годинки. Вони своєвістию кождому сподобають ся. Лиш [illegible] короткий час продаємо їх так дешево. Спішіть ся, поки ціна [illegible] не пій е в гору. 41ч51

Пишіть сейчас на адресу:

UNION WATCH CO.,
670 N. Carpenter St., Dept. 3, Chicago, Ill.

$3.00 ДО $5.00 ЗА ДАРМО КОЖДИЙ КУРЕЦЬ МІСЯЧНО МАРНУЄ.

Позір! Братя Українці,
Кождий з нас се знає,
Що дорожня чимраз більша
Й біда нас стискає.
Всьо щоденно дорожіє,
Ціну підвисшають.
Та ще люди на дурниції,
Гроші розпускають.
Ох, ті люди! Ох, ті люди,
І з гроший дим роблять,
Із за раня сами собі
Шлях у гріб готовлять.
Але прийшов той час,
Що треба думати,
І проклятий той тютюн,
Треба занехати.
Ніхто того не докаже,
Що то є потрібна річ,
Щоб робити з носа комин,
А із уст циганську піч.
Час бо вже нам спамятатись,
Та здоровля не псувати,
Лиш за гріш здобутий гірко,
Собі щастє будувати.
Отже той хто лише хоче
Відучити ся курити,
Нехай ся нас поспитає,
Що має робити.
Най напише до нас лист,
І марку пришле,
А ми йому відворотно,
Пораду пішлем. 133—

INTERNATIONAL SALES CO.,
1850 W. Erie St., Dep. 5, Chicago, Ill.

ХОРІ ЛЮДИ!

Чи не стратили Ви терпеливости, завдяки вашій недузі.

З дня на день з року на рік віддаю лікарські услуги Українцям. Представте собі скільки хорих я уже вилічив та скільки хорим я упрпємнив житє. Коли Вам житє надоїло вадли пробуваня ріжних лікарств і коли відчуваєте, що Ваш стан здоровля стало погіршуєсь, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам цілковито даром порадить, що Вам робити, або Ваше житє охоронить і пояснить Вам о вашій недузі. Лічу уже через 20 літ з добрим успіхом всі недуги, як: ослаблене, затроєнє крови, недуги жолудка, серця легких і т. д. 115—128—

Недуги полові і нервові лічу за помочию електричних апаратів і „X лучів", через які переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лікар посідає ті апарати, длатого, що вони дуже дорогі. Розслїджую також моч хемічно. Не відкладайте на завтра а сейчас приходіть до вашого всїм

Dr. Landes, 140 East 22nd Street (межи Lexington & 3rd Ave.), New York.

Години принять: від 10. рано до 8. вечер.
В неділї від 10. рано до 1. пополудни.

140 EAST 22 ST, N.Y.

ЕКСТРА! ВІЙНА! ЕКСТРА!

Послухайте, що Вам скажемо. При помочи сего апарату можете урядити собі театр в своїй власній хаті. Можете показати, як провадить ся теперішна війна в Европі, можете показувати ріжні образці будьто релігійного змісту, будьто любовні, сумні і веселі. Пощо маєте ходити до театру, коли таним коштом можете себе і своїх знакомих приємно забавити у власній хаті. Подумайте тільки як їх здивуєте і зацікавите, коли загасите в хаті сьвітло, а запалите в тім апараті лямпу, заложите образок і на стіні або полотні зачнуть показувати ся ріжні образці, як би живі.

Кождий певно здуміє ся, коли побачить боротьби Німців з Французами, а Москалів з Австрійцями. Знищені, збурені і попалені села і міста, бої в окопах, канонаду, машинові кріси і падаючих жовнірів. Можете показати Анґлійців, Турків, козаків, богато полководців, зепеліни, літаки, воєнні кораблі, субмарини і т. д.

Кромі сего можете показати образці релігійного змісту, як: Рождество, страсти і смерть Ісуса Христа, сцени з старого і нового завіту, як також любовні, сумні, веселі і богато поучаючих.

Ніякої науки до сего не потреба, бо і мала дитина може показувати образці на сім апараті. Непотрібно також електричного осьвітленя. Лямпу і все потрібне даємо разом з апаратом. Даємо також даром 75 образців ріжного рода, а коли хотілибисьте мати більше образців, то дістанете їх все у нас по 3 цнт. від штуки, а маємо більше як 1000 родів.

Деинде мусїли би Ви заплатити за се найменьше 10 долярів і то без образців, у нас дістанете те все за $5.25.

Памятайте, що тут маєте користь і розривку, забавите себе і знакомих, приємно перебудете довгі зимові вечері, можете видіти богато цікавих і поучаючих річий, тому не чекайте, а пишіть сейчас за сим апаратом. Не жадаємо гроший з гори, ані ніякого задатку, пришліть тільки свою точну адресу, а заплатите тоді, як Вам те все принесуть до хати. 132ч41

WAR PICTURE CO., 1035 W. Huron St., Dept. K. Chicago, Ill.

ОДИНОКА АВТОМОБІЛЕВА ШКОЛА,

ІСТНУЮЧА ВІД 1905 Р., ДЕ УДІЛЯЮТЬ ІНСТРУКЦІЙ У ВАШІЙ РІДНІЙ МОВІ.

Наша довголітна репутація і велике число вдячних листів від наших учеників, дає нам право сказати, що наша школа є одинокою, з якої Ви будете вповні вдоволені. Ми вчимо після найновійшої методи їздити автомобілями всяких моделів, як також вчимо направляти усї части механізму машини. Маємо свій власний ґарадж при школї, де можете розпізнатись з ріжними машинами. Зголосіть ся особисто і упевніть ся про правдивість наших слів. Наш інструктор має цертифікат зі свого механічного образованя, затверджений властию.—ПОВНИЙ КУРС $15.00. Час науки неограничений. Нашим студентам даємо посади і рекомендаційні листи.

INTERNATIONAL SCHOOL OF AUTOMOBILES
147 EAST 40th STREET, Dept. 52, NEW YORK CITY

СКАЖІТЬ. Чи Ви знаєте, яка година є тепер в Парижи, Лондоні, Відни, Петрограді, Римі або Берліні? Ви певно не знаєте, але коли хочете знати, то мусите мати сей „Сьвітовий Патентовий годинник". Бо він показує час не тілько в сїй місцевости, де ся знаходите, але взагалі по всіх містах цілого

132ч42

сьвіта як: В Африці, де вічне літо і де жиють чорні люди, Арґентині, де кава росте, Австралії, де ще повно диких людий, на островах гавайських і філїпінських, в Канаді, Японії, Хінах, Єгипті, Росії, Австрії, Німеччині, Франції, Анґлії, Іспанії, Італії, в Ню Йорку, Шікаґо, Сан Франсіско і т. д. На кождім годиннику є відбитий патент, се значить, що нікому не вільно сих годинників підроблювати, позаяк сей годинник своїм добрим ходом перевисшає всї инші в тій самій ціні, а кромі сего показує час не тілько в тій місцевости, де Ви тепер є, але і в кождій части сьвіта; притім є в дуже гарній і моцній оправі. Ми певні сего, що кождий, хто побачить у Вас сей годинник, сейчас схоче його мати, а ніде його не дістане, тільки у нас. Щоби більше розповсюднити сї нові годинники, ми постановили продавати їх через короткий час за половину ціни. Ми не жадаємо сейчас гроший, пришліть тілько свою адресу а $3.50 заплатите тоді, коли сей годинник принесуть Вам до хати. — Пишіть сейчас на адресу:

UNION WATCH CO., 670 N. Carpenter St., Dept. 53, CHICAGO, ILL.

КНИЖОЧКИ ПЛАТНИЧІ для Братств і Товариств до вписуваня місячних вкладок, можна дістати в друкарни „Свобода" по ціні 7 цнт. штука.

ЛИС МИКИТА

ДУЖЕ ЦІКАВА КНИЖКА, ПИСАНА ВЕРШОМ. — З німецького переробив Іван Франко. — Ціна 40 центів.
Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

Tel. Orchard 767.
АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК І БАЛЬЗАМОВНИК
Oscar R. Severin і Спілка,
32 East 7th Street,
NEW YORK, N. Y.
(коло гр.-кат. церкви. св. Юрія)

ДОСТАРЧАЄ АВТОМОБІЛІ І КЕРИЧІ НА: ПОХОРОНИ, ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ, ПРОГУЛЬКИ І Т. П. ПО НАЙДЕШЕВШИХ ЦІНАХ. 38ч17

Residence 213 E. 11 Street,
Tel. Stuyvesant 5824.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

АПАРАТ ПЕРЕД КОТРИМ НІЧО НЕ СКРИЄСЬ.

Найпотрібнійша річ для кождого чоловіка є THE MONO X-RAY АПАРАТ, за помочию котрого можна досконало бачити через дерево, убранє і через всї предмети, які лише знаходять ся. Примиром: можна бачити найменьшу кісточку і всї внутрости в тілї людськім. Дальше через одного чоловіка будеш бачити другого, котрий буде за ним стояти, коли чоловік буде стояти за дверима, за стіною або за якимнебудь предметом, то ти за помочию сего апарату будеш його бачити. Перед сим чудовим апаратом нічого на сьвіті сховатись не може.

Уживають його найславнійші директиви і найбільші лікарі по шпиталях. На що отже тобі платити так дорого лікареви, щоби він сказав, що тобі бракує в середині, коли ти можеш дешево купити собі у нас сей апарат і самому бути лікарем. Спішись, коли хочеш набути сю найпотрібнійшу річ на сьвіті, котра тобі все і скрізь придасть ся, а найбільше в старім краю. Ціна його у нас лише $2.50. Пришліть 50 цнт. на завдаток, а решту заплатите при одержаню. Коли би таке не було, як ми описуємо, гроші звертаємо назад. Замовленя слати на адресу: 37-

THE MONO COMPANY,
1750 W. Ohio Street, Chicago, Ill.

СЬВЯТОЧНІ ДАРУНКИ!

Сьвята вже за плечима, тому час висилати сьвяточні желаня до старого краю. Ніхто не повинен жалувати тих пару центів, але повинен бодай раз на рік висилати желаня до родини і до знакомих. У нас є на складі ріжні гарні листи, картки і вітарики.

1) Листи з дуже гарними желанями як до родини так і до знакомих, виложені гарними шопками так як бачите повисше, ціна одного листа враз з ковертою всего 15 цнт., 2 листи за 25 цнт. Хто замовить разом 12 штук, то отримає їх за $1.20.

2) Дуже гарні картки з желанями сьвят, одна картка 5 цнт., 6 штук за 25 цнт.

3) Картки з желанями гарно вишиті шовком, з образом Ісуса Христа, ціна одної картки 25 цнт., 6 штук за $1.20.

4) Найгарнійші вітарики з пречудними вертепами і дуже красними приборами, ціни їх по 10, 15, 20, 35 і по 50 цнт. за одну штуку.

Замовленя посилайте враз з належитостию на адресу: 41ч—

UKRAINSKA TORHOWLA,
1926 W. Huron St., Dep. 44, Chicago, Ill.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!

Чи Ви знаєте
ЩО ГРОШІ, ТО СИЛА?

Старайте ся пізнати та пічніть складати свої ощадности в стейтовім банку на розі улиць 54ч- CARSON і 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найпевнійших банків, що цілковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші ЦЕРКОВНІ, БРАТСЬКІ, СИРІТСЬКІ і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажанє звіт стейтових контрольорів.

Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ на найліпші лінії, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсї.

German Savings & Deposit Bank
COR. 14-ої і CARSON STREETS, SOUTH SIDE PITTSBURGH, PA.
И. Е. Рот, през., А. П. Міллер, кас., Ол. Бучак, урядн. банку.

ОДИНОКА ХРИСТІЯНСЬКА ШКОЛА ШОФЕРСТВА.

КУРС $10

Пощо платити більше? Чому маєте бути невільниками в шапах, майнах або готелях, коли можете стати своїм босом і заробляти по $25 тижнево і висше. Українці! Фахові робітники заробляють о 50% більше. Ми вивчимо Вас на фахового механіка, щоби і Ви заробляли о 50% більше як тепер. Наша школа має найліпше і найбільше заосмотрене в сім обсягу в Америці. Се є одинока школа, в якій учать шоферства і реперованя на всяких новомодних автомобілях, як Chalmer's, Buick, Cadillac, „Hudson Super Six", 1916-1917 модель. Вчимо в українській мові. Також стараємось о посади. Харч і мешканє для позамісцевих дешево. Ґарантуємо студентам дипльоми і стейтовий лайсенс. Огляньте нашу школу і самі оцініть. Памятайте: Свій до свого! Уважайте на нашу адресу:

ARENA AUTO SCHOOL, 210 W. 50th St., (Близько Бродвею)
NEW YORK, N. Y.

Безплатні інструкції механізму для шоферських студентів — се доказ користий, які дає наша школа. Незабудьте зайти вперед до нас. 119—

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН
СПЕЦІЯЛІСТ ВСІХ СЕКРЕТНИХ (ПОЛОВИХ) НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
урядує від 9-ої год. рано до 9-ої вечером.
При лїченю уживає електричних машин X-RAY. 79.
Dr. C. M. KAUFMAN,
111 7th Street, New York, N. Y.

МОДНІ

УБРАНЯ

Чи хочете виглядати добре і убрати ся добре за менші гроші? То прийдіть і купіть в нашім складі, а заощадите процент дрібничкової продажі. Зайдіть і огляньте також наш спеціальний департамент одежи, де є велика скількість ріжних убрань і рейнкотів. Ми робимо убраня на замовлене. Наш склад є отворений кождого дня, а в суботу і неділю аж до 10-ої години. 117ч56

Маємо також 500 ярдів сукна зі старокрасних фарбованих товарів.

S. LEVINE,
469-471 Clinton Ave., N. Rochester, N. Y.

Богдан Лепкий,

ОБРАЗ.

I.

„Один-однїський образець приняли і повісили під самою стелею, так що хиба жирафа могла би його близше оглянути. Навіть він сам, автор, обійшов кілька разів цїлу виставу, нім запримітив свою власну працю. Подлість! Впрочім він не накидав ся, самі його заохочували, щоби давав, як найбільше. Злоба!"

Так думаючи, минав послїдну, найбільшу салю, наближаючи ся до входових дверий. По середині здержав ся і ще раз обкинув оком стіни. — Є! Прошу, які богомази! Що в тім є? Убожество духа і неміч форми, більш нічого.

Справдї між образами сьогорічного „Сальону", який перед годиною відчинено, було богато зовсім невдачних, марних, передівсім портретів, що дістали ся туди завдяки протекції, і то не тільки з огляду на „малюючих", але ще більше на „мальованих".

Всї ті невдалі „подобія" дивили ся тепер на гнївного, молодого артиста, якби насьміхали ся з нього. Якась богата пані відвернула ся до нього спиною, а якийсь товстий пан, прижмурюючи одно око, говорив з глумом: „Ось видиш, хоч я поганий і погано намальований, хоч у мене одна половина лиця на перекір всяким законам більша від другої, хоч моя голова сидить не на хребтї а на рамени, впрочім я тут, бо так мені хочеть ся, бо я пан. А твої архитвори де? Га? Можеш собі їх відобрати. Лежать в зарядї палати штук, на сходї. Тільки спіши ся, бо погризуть миши.

Підняв ковнїр і вибіг. Жаль, гнїв, обиджена гордість і почутє кривди гонили його до хати. На сходах стрінув товариша.

— Ну, якже?

— Ніяк. Йди та оглянь.

— А твої приняли?

— Най їх так Господь прийме до свого царства.

— Алеж то не може бути! Жартуєш!

— Менї зовсім не до жартів. Забогато мабуть портретувало ся панів в минулім роцї і для моїх красвидів не стало місця.

Розійшли ся.

— Слухай, Рута! — гукнув за ним товариш — а не бери собі того занадто до серця. Так мусить бути!

— Так не повинно бути! — думав ідучи Рута. — Я ділами переконаю їх, що вони сповнили подлість; я переконаю весь сьвіт, що у мене є талан, і що менї, а не тим протеґованим богомазникам належало ся місце в сьвятини штуки, коли вона справдї хоче бути сьвятинею, а не крамом, не ярмарочною будою, в якій торгуєть ся штукою. Христа треба би на вас, безбожні купцї, щоби вас вигнав з сіний того величавого храму!... Я намалюю образ, перед яким втікати будете зі своїми „кнотами", як тіни втікають перед сонцем, як сови криють ся перед днем. Я намалюю...

І в уяві молодого, глубоко зворушеного хлопця, вирипула гадка нового малюнка.

Зразу неясна, як у снї, мінила ся в красках, переливала в чертах; лучила ся з музикою вітру, з гамором міста, з ударами крови до висок. Потім прояснювала ся, набирала трівкости, оживала, аж вкінци явила ся перед очима, як дійсність, котру він видів, чув, майже міг діткнути ся рукою. Треба було тільки обережно, так обережно, як дитина ловить мотиля на цьвітах, взяти тую гадку і з душі перенести на полотно.

(Конець буде).